

Ulkoasiainneuvosto 20.5.2025; Suomen tavoitteet

Ulkoasiainneuvosto kokoontuu 20.5.2025 Brysselissä. Suomea edustaa poliittinen valtiosihteeri Pasi Rajala. Kokouksen varsinaisina aiheina ovat Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja Lähi-idän tilanne.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa

Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaan. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää ja Valko-Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa. Suomi pitää tärkeänä pakotteiden tehokasta toimeenpanoa ja pakotteiden kiertämisen estämistä. Suomen tavoitteena ovat mahdollisimman kattavat sektoripakotteet.

Suomi tukee vankasti Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta. Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä materiaaliapua ja humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. (UTP 41/2023, UTPJ 12/2024) Suomelle on tärkeää, että EU:n tukea Ukrainalle jatketaan riittävällä tasolla ja että tukea pystytään toimittamaan nykyistä enemmän, nopeammin ja tehokkaammin. Suomi osallistuu myös Ukrainan jälleenrakennukseen. Suomi tukee EU:n Ukraina-suunnitelman (Ukraine Plan) toimeenpanoa Ukrainatukivälineen (Ukraine Facility) avulla. EU:n on yhdessä kumppaniensa kanssa jatkettava tukeaan myös Ukrainan energiasektorille.

Suomi tunnistaa Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset Euroopan kokonaisturvallisuudelle. Suomi on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille Ukrainan tukemiseksi ja siihen kytkeytyen Euroopan kokonaisturvallisuuden vahvistamiseksi.

Kestävä ja oikeudenmukainen rauha edellyttää Ukrainan neuvotteluaseman vahvistamista yhtäältä Ukrainalle toimitettavan aseavun ja muun tuen sekä toisaalta Venäjän taloudelliseen kykyyn vaikuttavien pakotteiden kautta. Suomi tukee Ukrainan tavoitetta kestävästä ja oikeudenmukaisesta, YK:n peruskirjan sekä kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän mukaisesta rauhasta.

Suomi jatkaa rauhan edistämistä eri vaiheissa: ennen neuvotteluja, tulitauon aikana ja rauhanneuvottelujen yhteydessä. Ukrainan ja Euroopan on oltava mukana omaa turvallisuuttaan koskevilla keskusteluilla. Sodan lopputulos vaikuttaa merkittävästi ja pitkäkestoisesti Euroopan ja transatlanttiseen turvallisuuteen.

Suomi on valmis tukemaan ja pyrkii hyödyntämään mahdollisia uusia yhteishankinta- ja rahoitusjärjestelmiä Ukrainan tukemiseksi niin EU:n kuin Naton yhteydessä. Suomi suhtautuu avoimesti aloitteisiin yhteistoiminnan lisäämiseksi Ukrainan puolustusteollisuuden kanssa. (UJ 47/2023) Suomi ottaa huomioon myös Naton Washingtonin huippukokouksen julistuksen, jossa liittolaiset antoivat sitoumuksen Ukrainan tuen jatkamisesta ml. suhteessa bkt-tasoon.

Suomi tukee Euroopan puolustusteollisen ja teknologisen perustan (European Defence Technological and Industrial Base, EDTIB) vahvistamista ja eurooppalaisen puolustusteollisuuden kapasiteetin vahvistamiseen tähtääviä toimenpiteitä. (UJ 47/2023) Kehittämisessä tulee huomioida sekä EU:n kyky

globaalina toimijana, että oman puolustuksen vahvistaminen, huomioiden samalla transatlanttisen yhteistyön merkitys. Suomen tavoite on, että unioniin luodaan puolustustarvikkeiden yhteismarkkinat. (U 30/2024 vp)

Suomi tukee vahvasti Euroopan rauhanrahaston (European Peace Facility, EPF) käyttöä ja lisäpääomittamista Ukrainan tukemiseksi. EPF:n tulee tukea Ukrainan tarpeita vastaavan avun toimittamista mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, ja myös tukimuotoja ja korvausperusteita tulisi arvioida tästä näkökulmasta. (EU/354/2023-UM-52)

Suomi jatkaa tukeaan EU:ssa tehtävälle työlle Venäjän hybridivaikuttamisen estämiseksi ja siihen vastaamiseksi.

Suomi tukee EUMAM Ukraine -operaation mandaatin jatkamista Ukrainan asevoimien tukemiseksi. Suomi tukee operaation mandaatin kehittämistä lisäämällä siihen maininnan neuvonantopilarista Ukrainan puolustussektorireformin tukemiseksi sekä EUMAM Ukraine –operaation koordinaatio- ja yhteysyksikön (EUMAM Forward Coordination and Liaison Cell) perustamisesta Kiovaan. Operaation mandaatin kehittämisellä vastataan paremmin Ukrainan muuttuviin tarpeisiin. (EU/920/2024-UM-3)

Suomi edellyttää, että Venäjän vastuu kansainvälisen oikeuden loukkauksista ja korvausvelvollisuus niistä aiheutuvista vahingoista toteutuu. Suomi edistää kansainvälisiä toimia vastuuvastuun varmistamiseksi Venäjän hyökkäysrikoksesta sekä hyökkäyssodan yhteydessä tehdyistä kansainvälisen oikeuden vastaisista rikoksista. Suomi pitää tärkeänä, että EU:ssa ja G7:ssä löydetään ratkaisu Venäjän jäädytettyjen varojen hyödyntämisestä Ukrainan tukemiseksi kansainvälisen oikeuden mukaisella tavalla. Suomi edistää aktiivisesti asian jatkotyöstöä niin EU:n kuin muidenkin kansainvälisten kumppanien kanssa. (VNS 3/2024 vp)

Lähi-idän tilanne

EU:n on kaikilla toimillaan edistettävä rauhaa, vakautta ja siviilien suojelua Lähi-idässä. EU:n tuki kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamiselle ja siviilien suojelulle on keskeistä. EU:n tulee edistää kansainvälisen oikeuden mukaisia ratkaisuja alueen konflikteihin.

EU:n on tuettava kaikin tavoin paluuta tulitaukoon Gazassa sekä neuvotteluja panttivankien vapauttamiseksi ja sodan lopettamiseksi. On tärkeää pyrkiä sopimukseen, joka toimii pohjana Gazan vakauttamiselle ja jälleenrakentamiselle sekä askeleena kohti kestävästä rauhaa Israelin ja palestiinalaisten välillä. Suomi tukee EUBAM Rafah -operaatiota osana EU:n tukea tulitauon toimeenpanolle tilanteen mahdollistaessa operaation toiminnan.

Gaza on keskeinen osa Palestiinalaisaluetta, ja EU:n on edistettävä sen tulevaisuuden ratkaisemista kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Gazan aluetta ei tule pienentää, eikä sen väestöä pakottaa siirtymään pois alueelta. EU:n tulee tarkastella avoimesti Arabimaiden Gazan tulevaisuutta ja jälleenrakennusta koskevaa suunnitelmaa sekä mahdollisuuksia tukea arabimaiden ehdotusta.

EU:n tulee edistää voimakkaasti humanitaarisen avun perillepääsyä koko Gazan alueella. Israelin maaliskuun alussa tekemä poikkeuksellinen päätös estää kaikki humanitaarisen avun toimitukset Gazaan on heikentänyt erittäin merkittävästi Gazan ihmisten humanitaarista tilannetta. Israelin tulee noudattaa kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteitaan, mukaan lukien suojella siviilejä ja humanitaarista avustushenkilöstöä sekä varmistaa nopea ja esteetön humanitaarisen avun pääsy Gazaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisesti. EU:n on tuettava YK:n palestiinalaispakolaisten avustusjärjestö UNRWA:n edellytyksiä toimia mandaattinsa mukaisesti Gazassa ja Länsirannalla ml. Itä-Jerusalem. EU:n on tuettava alueella toimivien järjestöjen, kuten

UNRWA, Punainen Risti/Puolikuu ja WFP, mahdollisuuksia toimittaa humanitaarista apua paikalliselle väestölle.

Suomi on pitänyt tärkeänä UNRWA:n riskienhallinnan vahvistamista ja on myös suunnannut omaa tukeaan UNRWA:lle tähän tarkoitukseen. Kaikki terrorismisyytökset on otettava vakavasti ja selvitettävä.

EU:n tulee jatkaa vahvaa tukeaan palestiinalaishallinnolle sekä edellyttää siltä tarvittavia reformeja. EU:n tulee jatkossakin vaatia Israelilta palestiinalaishallinnolle kuuluvien tulli- ja verotulojen maksamista.

EU:n tulee tukea Länsirannan vakautta konkreettisoin toimin. Suomi pitää tärkeänä, että EU kiinnittää huomiota Israelin syveneviin miehitystoimiin Länsirannalla, sekä reagoi konkreettisoin toimin voimakkaasti lisääntyneeseen väkivaltaan palestiinalaista siviiliväestöä kohtaan. Suomi tukee EU:n ihmisoikeuspakotejärjestelmän puitteissa hyväksytyjä pakotteita väkivaltaisille siirtokuntalaisille. (UTPJ 11/2024)

Suomi tukee EU:n ihmisoikeuspakotejärjestelmän puitteissa hyväksytyjä pakotteita Israeliin kohdistuneeseen terroristiseen hyökkäykseen osallistuneille Hamasiin liittyville ryhmille. (UTPJ 8/2024)
EU on tuominnut Hamasin ja muiden ryhmittymien 7.10.2023 tekemät hyökkäykset jyrkästi.

Suomi tukee kansainvälisten itsenäisten ja riippumattomien tuomioistuimien (mm. ICC, ICJ) työtä. EU:n toimissa tulee huomioida Kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICC) pidätysmääräykset, Kansainvälisen tuomioistuimen (ICJ) 19.7.2024 antama neuvova lausunto, jossa tuomioistuin totesi Israelin läsnäolon miehityllä Palestiinalaisalueella laittomaksi, sekä ICJ:n antamat, Gazan tilannetta koskevat väliaikaisten turvaamistoimien määräykset, jotka sitovat kyseisen oikeudenkäynnin osapuolia oikeudellisesti.

EU:n tulee edistää kansainvälisesti hyväksytyjen parametrien mukaista ja osapuolten kesken neuvoteltua kahden valtion mallia ratkaisuksi Israelin ja palestiinalaisten konfliktiin yhteistyössä alueen maiden, Yhdysvaltojen sekä muiden keskeisten kansainvälisten kumppaneiden kanssa ml. New Yorkissa syyskuussa 2024 perustetun liittouman kautta sekä New Yorkissa kesäkuussa 2025 järjestettävän korkean tason rauhankonferenssin puitteissa.

Syyriassa EU:n tulee tukea Assadin hallinnon kaatumisen jälkeisessä tilanteessa rauhanomaista poliittista siirtymää eri väestöryhmien laajan osallistumisen ja kansainvälisen oikeuden pohjalta. EU:n tulee painottaa Syyrian suvereniteettia, alueellista koskemattomuutta ja syyrialaisien omistajuutta Syyrian tulevaisuutta koskevissa ratkaisuissa.

EU:n yhteistyö alueen maiden sekä muiden keskeisten kansainvälisten toimijoiden kanssa Syyrian ja syyrialaisien tukemiseksi on tärkeää. EU:n ja kansainvälisen yhteisön on toimittava johdonmukaisesti Syyrian humanitaarisen tilanteen parantamiseksi. YK:n erityisedustajan työtä tulee tukea YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2254 yleisessä hengessä. EU:n tulee painottaa vastuuvollisuuden toteutumista Syyriassa. Suomi tukee EU:n Syyria-pakotteiden asteittaista ja ehdollista helpottamista/poistamista, pois lukien Assadin hallinnon edustajia, tukijoita ja varoja sekä joukkotuhoaseita ja terrorismia koskevat pakotteet.

EU:n tulee tukea Israelin ja Hizbollahin välisen tulitaukosopimuksen toimeenpanoa, jonka pohjana on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1701. EU:n tuki Libanonin poliittiselle vakaudelle ja valtiotakenteiden vahvistamiselle sekä maan asevoimille on tärkeää. EU:n on jatkettava vahvaa tukeaan UNIFIL-operaation koskemattomuudelle ja sen turvallisuuden takaamiselle. EU:n ja

kansainvälisen yhteisön on toimittava johdonmukaisesti Libanonin humanitaarisen tilanteen parantamiseksi.

Suomelle on tärkeää EU:n johdonmukainen suhtautuminen eri konflikteihin ja niihin liittyviin kansainvälisen oikeuden kysymyksiin.

Asialista:

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa
Lähi-idän tilanne

s. 6

s. 10

Ulkoministeriö
ASO-30 Jyrki Terva

TAVOITEMUISTIO
6.5.2025

Asia

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa

Kokous/tapaaminen

EU:n ulkoasiainneuvosto 20.5.2025

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Jyrki Terva, ASO-30, jyrki.terva@gov.fi

Mari Korhonen, POL-10, mari.korhonen@gov.fi

Jussi Soini, EUA-50, jussi.soini@gov.fi

Paavo Kotiaho, OIK-50, paavo.kotiaho@gov.fi

Lotta Mäkelä, KEO-70, lotta.makela@gov.fi

Tapio Rantanen, VNEUS, tapio.rantanen@gov.fi

Johanna Hossa, OIK-10, johanna.hossa@gov.fi

1. ESILLÄ OLEVAT KYSYMYKSET

EU:n ulkoasiainneuvostossa 20.5. on esillä Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa.

2. SUOMEN TAVOITE

Suomen kantoja Ukrainalle annettavaan tukeen on määritelty muun muassa valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa ja seuraavissa asiakirjoissa: UTP 32/2022 vp, VNS 17/2022 vp, U 87/2022 vp, E17/2023 vp, UTP 41/2023 vp.; UTPJ 12/2024 vp., UJ47/2023, E52/2023 vp., E 31/2024 vp, UTP 12/2024, UTP 7/2025 vp.

Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaan. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää ja Valko-Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa. Suomi pitää tärkeänä pakotteiden tehokasta toimeenpanoa ja pakotteiden kiertämisen estämistä. Suomen tavoitteena ovat mahdollisimman kattavat sektoripakotteet.

Suomi tukee vankasti Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta. Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä materiaaliapua ja humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. (UTP 41/2023, UTPJ 12/2024) Suomelle on tärkeää, että EU:n tukea Ukrainalle jatketaan riittävällä tasolla ja että tukea pystytään toimittamaan nykyistä enemmän, nopeammin ja tehokkaammin. Suomi osallistuu myös Ukrainan jälleenrakennukseen. Suomi tukee EU:n Ukraina-suunnitelman (Ukraine Plan) toimeenpanoa Ukrainatukivälineen (Ukraine Facility) avulla. EU:n on yhdessä kumppaniensa kanssa jatkettava tukeaan myös Ukrainan energiasektorille.

Suomi tunnistaa Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset Euroopan kokonaisturvallisuudelle. Suomi on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille Ukrainan tukemiseksi ja siihen kytkeytyen Euroopan kokonaisturvallisuuden vahvistamiseksi.

Kestävä ja oikeudenmukainen rauha edellyttää Ukrainan neuvotteluaseman vahvistamista yhtäältä Ukrainalle toimitettavan aseavun ja muun tuen sekä toisaalta Venäjän taloudelliseen kykyyn

vaikuttavien pakotteiden kautta. Suomi tukee Ukrainan tavoitetta kestävästä ja oikeudenmukaisesta, YK:n peruskirjan sekä kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän mukaisesta rauhasta.

Suomi jatkaa rauhan edistämistä eri vaiheissa: ennen neuvotteluja, tulitauon aikana ja rauhanneuvottelujen yhteydessä. Ukrainan ja Euroopan on oltava mukana omaa turvallisuuttaan koskeissa keskusteluissa. Sodan lopputulos vaikuttaa merkittävästi ja pitkäkestoisesti Euroopan ja transatlanttiseen turvallisuuteen.

Suomi on valmis tukemaan ja pyrkii hyödyntämään mahdollisia uusia yhteishankinta- ja rahoitusjärjestelmiä Ukrainan tukemiseksi niin EU:n kuin Naton yhteydessä. Suomi suhtautuu avoimesti aloitteisiin yhteistoiminnan lisäämiseksi Ukrainan puolustusteollisuuden kanssa. (UJ 47/2023) Suomi ottaa huomioon myös Naton Washingtonin huippukokouksen julistuksen, jossa liittolaiset antoivat sitoumuksen Ukrainan tuen jatkamisesta ml. suhteessa bkt-tasoon.

Suomi tukee Euroopan puolustusteollisen ja teknologisen perustan (*European Defence Technological and Industrial Base*, EDTIB) vahvistamista ja eurooppalaisen puolustusteollisuuden kapasiteetin vahvistamiseen tähtääviä toimenpiteitä. (UJ 47/2023). Kehittämisessä tulee huomioida sekä EU:n kyky globaalina toimijana, että oman puolustuksen vahvistaminen, huomioiden samalla transatlanttisen yhteistyön merkitys. Suomen tavoite on, että unioniin luodaan puolustustarvikkeiden yhteismarkkinat. (U 30/2024 vp)

Suomi tukee vahvasti Euroopan rauhanrahaston (European Peace Facility, EPF) käyttöä ja lisäpääomittamista Ukrainan tukemiseksi. EPF:n tulee tukea Ukrainan tarpeita vastaavan avun toimittamista mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, ja myös tukimuotoja ja korvauserusteita tulisi arvioida tästä näkökulmasta. (EU/354/2023-UM-52)

Suomi jatkaa tukeaan EU:ssa tehtävälle työlle Venäjän hybridivaikuttamisen estämiseksi ja siihen vastaamiseksi.

Suomi tukee EUMAM Ukraine -operaation mandaatin jatkamista Ukrainan asevoimien tukemiseksi. Suomi tukee operaation mandaatin kehittämistä lisäämällä siihen maininnan neuvonantopilarista Ukrainan puolustussektorireformin tukemiseksi sekä EUMAM Ukraine –operaation koordinaatio- ja yhteisyksikön (EUMAM Forward Coordination and Liaison Cell) perustamisesta Kiovaan. Operaation mandaatin kehittämisellä vastataan paremmin Ukrainan muuttuviin tarpeisiin. (EU/920/2024-UM-3)

Suomi edellyttää, että Venäjän vastuu kansainvälisen oikeuden loukkauksista ja korvausvelvollisuus niistä aiheutuvista vahingoista toteutuu. Suomi edistää kansainvälisiä toimia vastuusovelvollisuuden varmistamiseksi Venäjän hyökkäysrikoksesta sekä hyökkäyssodan yhteydessä tehdyistä kansainvälisen oikeuden vastaisista rikoksista. Suomi pitää tärkeänä, että EU:ssa ja G7:ssä löydetään ratkaisu Venäjän jäädytettyjen varojen hyödyntämisestä Ukrainan tukemiseksi kansainvälisen oikeuden mukaisella tavalla. Suomi edistää aktiivisesti asian jatkotyöstöä niin EU:n kuin muidenkin kansainvälisten kumppanien kanssa. (VNS 3/2024 vp)

3. NEUVOTTELUTILANNE

Keskustelussa keskeiset elementit ovat EU:n Ukrainalle osoittaman poliittisen ja sotilaallisen tuen jatkaminen ja lisääminen sekä paineen vahvistaminen Venäjää kohtaan Ukrainan neuvotteluaseman parantamiseksi. Lisäksi keskustelussa käsitellään toimia Euroopan puolustuksen vahvistamiseksi ml. ReArm Europe-suunnitelma ja ehdotusta EU:n mahdollisesta roolista Ukrainan turvakuissa. Edellisen kerran ulkoministerit keskustelivat aiheesta ulkoasiainneuvostossa 14.4.2025 ja Gymnich-kokouksessa 7.5–8.5. Varsovassa.

4. TAUSTA

Rintamalla aloite on pysynyt Venäjällä, vaikkakin sen eteneminen on hidastunut. Ukrainassa arvioidaan olevan n. 12,7 miljoonaa ihmistä (n. 36 % väestöstä) humanitaarisen avun ja suojelun tarpeessa vuonna 2025. Vaikka avun tarpeessa olevien määrää on vähennetty vuoden 2025 YK:n Ukrainan humanitaarisessa vastesuunnitelmassa (14,6 miljoonasta v. 2024 12,7 miljoonaan v. 2025) pääasiassa Kiovan ja Lvivin suurimpien kaupunkikeskusten palvelujen saatavuuden parantumisen ansiosta, humanitaariset olosuhteet rintama-alueiden läheisyydessä ovat kuitenkin merkittävästi huonontuneet. Huolimatta Venäjän tulitaukoretoriikasta infrastruktuurin tuhoamistyö sekä ilmahyökkäykset myös siviilikohteisiin jatkuvat laajamittaisena.

Yhdysvaltojen presidentti Trump on toistanut tavoitteensa sodan nopeasta päättämisestä ja on keskustellut niin Venäjän presidentti Putinin kuin Ukrainan presidentti Zelenskyin kanssa. Ukraina ja Venäjä ovat käyneet Yhdysvaltain kanssa ja sen välityksellä neuvotteluita tulitauosta ja muista kysymyksistä. Ukraina on valmis hyväksymään US ehdotuksen 30 päivän välittömästä tulitauosta, ja osoittanut myös Yhdysvaltojen johdolla käytävissä neuvotteluissa halunsa kestäväan rauhaan. Yhdysvaltojen ja Ukrainan välinen taloudellinen kumppanuussopimus allekirjoitettiin Washingtonissa 30.4.

Eurooppa-neuvosto käsitteli kokouksissaan 6.3. ja 20.3.2025 EU:n tuen lisäämistä Ukrainalle sekä lisäinvestointeja Euroopan puolustamiseen. Molempien kokousten yhteydessä Eurooppa-neuvoston päätelmien rinnalla julkaistiin Ukrainaa koskevat kirjaukset, joita kannatti 26 jäsenvaltiota, mutta joita ei yhden jäsenmaan vastustuksen johdosta hyväksytty päätelmiin. Suomen aloitteesta Euroopan komissiota on pyydetty nopeuttamaan Ukrainalle jo päätetyn tuen maksamista. Lisäksi on hyväksytty Suomen aloitteesta Ukrainan tukivälineen monipuolisempi käyttäminen Ukrainan tuen kasvattamiseksi. Sotilaallisen tuen jatkuminen vahvistaa Ukrainan asemaa myös keskusteluissa tulitauosta tai sodan päättämisestä. EU:n 16. pakotepaketti hyväksyttiin 24.2.2025.

Suomi osallistuu aktiivisesti ns. halukkaiden koalition työhön. Päämiehet yhdessä Ukrainan kanssa keskustelivat tiestä kohti kestävä ja oikeudenmukaista rauhaa viimeksi Pariisissa 27. maaliskuuta ja puolustusministerit 10. huhtikuuta. Ukraina, Ranska, Iso-Britannia, Saksa ja Yhdysvallat jatkoivat ministeritasolla keskustelua Pariisissa 17.4., ja keskusteluja näiden maiden kesken jatkettiin 23.4. Lontoossa. Ukrainan tuki oli tapaamisten keskiössä presidentti Zelenskyin virallisella vierailulla Helsinkiin 19.3. Halukkaiden koalition päämiestason etäkokous järjestettiin 10.5.

EU ja sen jäsenmaat ovat sitoutuneet tukemaan Ukrainaa sotilaallisesti sekä Euroopan rauhanrahaston ja EUMAM Ukraine -operaation kautta, että kahdenvälisesti. Lokakuun 2024 laajentumispaketissa komissio toivotti tervetulleeksi neuvotteluklustereiden avaamisen fundamentaali-klusterista aloittaen Ukrainan EU-jäsenyysneuvotteluissa 2025 niin pian kuin mahdollista. Huhtikuun puoliväliin mennessä EU:n ja jäsenmaiden yhteenlaskettu tuki Ukrainaan oli noin 144 miljardia euroa. EU:n ulkosuhdehallinto on jakanut jäsenmaille 30.4. ehdotuksen EU:n mahdollisesta kontribuutiosta Ukrainan turvatakuihin, joka keskittyisi sotilaalliseen materiaali- ja koulutustukeen, siviilisektorin turvallisuuteen sekä Ukrainan puolustusteollisuuden vahvistamiseen.

EUMAM Ukraine -operaation strategisena tavoitteena on edistää koulutuksella Ukrainan asevoimien sotilaallisen kyvykkyyden lisäämistä. Operaatio toimii EU:n alueella. EUMAM-operaation mandaattia on jatkettu 15.11.2026 saakka. Suomi tukee myös EU:n siviilikriisinhallinnan European Union Advisory Mission (EUAM) Ukraine -operaatiota tällä hetkellä 19 asiantuntijalla. EU:ssa varaudutaan mahdollisiin muutoksiin YTPP-operaatioiden mandaateissa Ukrainan tilanteen muuttuessa.

Osana EU:n monivuotisen rahoituksen 2021–2027 välitarkistuksen kokonaisuutta sovittiin 1.2.2024 Eurooppa-neuvostossa 50 miljardin euron suuruista Ukraina-tukivälineestä, josta 17 miljardia euroa on avustusmuotoista rahoitustukea ja 33 miljardia lainamuotoista rahoitustukea. Euroopan rauhanrahastossa (EPF) on allukoitu avustustoimipäätöksiä Ukrainan tukemiseksi noin 6,6 miljardin euron edestä, joista ei ole saatu aikaan neuvoston päätöstä. Varojen käyttämiseksi on esitetty avustustoimien lisäksi muita rahoitusratkaisuja. Keskustelut ovat neuvostossa kesken.

EU:n neuvosto päätti 28.10.2024 uuden Ukrainan lainayhteistyömekanismin (*Ukraine Loan Cooperation Mechanism*) perustamisesta ja EU:n makrotaloudellisen rahoitusavun (MFA) myöntämistä Ukrainalle. Yhteistyömekanismi rakentuu EU pakotteiden myötä pysäytettyjen Venäjän keskuspankin varojen generoimien ylimääräisten tuottojen varaan. Yhteistyömekanismin myötä ylimääräiset tuotot vivutetaan ohjaamalla ne G7-maiden Ukrainalle myöntämien yhteensä \$50 miljardin arvoisten lainojen takaisinmaksuun. EU ja Yhdysvallat ovat molemmat sitoutuneet lainayhteistyömekanismiin \$20 miljardin (€18,1 miljardin) osuuksilla. Jäljelle jäävän \$10 miljardin osuuden kattavat Britannia, Japani ja Kanada. EU:ssa on joulukuun 2024 jälkeen käyty nyt keskustelua siitä tulisiko itse pysäytetyt pääomat ottaa käyttöön.

Kattavan vastuuvollisuuden toteuttamiseksi Venäjän hyökkäyssodasta perusteilla on Ukrainaan kohdistuvaa hyökkäysrikosta käsittelevä erityistuomioistuim ja kansainvälinen korvausmekanismi. Oikeudellista vastuuta hyökkäysrikoksesta edistävä ydinryhmä sai 21.3. oikeudellisten neuvonantajien tasolla valmiiksi asiakirjat, joilla erityistuomioistuin on tarkoitus perustaa. Erityistuomioistuin perustettaisiin Ukrainan ja Euroopan neuvoston välisellä sopimuksella. Ukraina järjesti 9.5. Lvivissä kokouksen, jossa ydinryhmän työn lopputulos vahvistettiin poliittisella tasolla. Tarkoituksena on, että Ukraina pyytäisi seuraavaksi Euroopan neuvoston pääsihteerä aloittamaan erityistuomioistuimen perustamiseen liittyvän prosessin Euroopan neuvostossa, mikä tapahtuisi ministerikomitean käsittelyn kautta. Korvausmekanismin osalta sen ensimmäinen osa eli vahinkoja koskevia vaateita tallettava rekisteri on jo aloittanut toimintansa Euroopan neuvoston puitteissa. Mekanismin toisesta osasta eli korvausvaateita arvioivan ja niistä päättävän vaadekomission perustamisesta on tavoitteena käydä neuvottelut kuluvana vuonna; ensimmäinen neuvottelukierros järjestettiin Haagissa 24.–26.3. ja seuraava järjestetään 12.–15.5.2025.

Suomi on pitänyt esillä venäläisille tuotteille asetettavia lisätuontitulleja täydentämään pakotteiden vaikutusta. Tullit vähentäisivät Venäjän ulkomaankaupasta saamia tuloa sekä hillitsisivät EU-toimijoiden tuontihalukkuutta Venäjältä. Tämä vähentäisi riippuvuutta Venäjältä peräisin olevista raaka-aineista ja osaltaan vähentäisi EU- maiden alttiutta Venäjän painostamistoimille. Suomi oli mukana marraskuussa 2024 Ruotsin aloitteesta laaditussa kirjeessä, jossa komissiolta pyydettiin ehdotuksia lisätulleista. Suomi on myös tukenut komission esitystä lisätulleista tietyille maataloustuotteille ja tyyppilannoitteille. Jatkona tälle Suomi on toimittanut toukokuun alussa jäsenmaille paperin, jossa korostetaan tarvetta lisätoimille Venäjää vastaan ja kehoitetaan komissiota laatimaan vaikutusarvio mahdollisimman laajoista lisätulleista venäläisille tuotteille.

ALA-10 Ruotsalainen Mika

06.05.2025

Asia

Lähi-idän tilanne ml. Syyria

Kokous/tapaaminen

EU:n ulkoasiainneuvoston kokous 20.5.2025

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Mika Ruotsalainen, UM, ALA-10

Sami Wacklin, UM, ALA-10

Sini Kuutamo, KEO-70

Katariina Tervakangas, OIK-10

1. ESILLÄ OLEVAT KYSYMYKSET

EU:n ulkoasiainneuvoston kokouksessa 20.5.2025 esillä on Lähi-idän tilanne ml. Syyria.

2. SUOMEN TAVOITE

Suomen kantoja Lähi-idän tilanteeseen on määritelty muun muassa valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa ja seuraavissa asiakirjoissa: UTP 1/2024 vp, UTPJ 11/2024 vp, UTPJ 8/2024. Tavoitemuistion kokouskohtaiset tavoitteet on kirjattu aiempien Lähi-idän tilannetta koskevien tavoitemuistioden mukaisesti sovittaen niitä ajankohtaiseen tilanteeseen.

EU:n on kaikilla toimillaan edistettävä rauhaa, vakautta ja siviilien suojelua Lähi-idässä. EU:n tuki kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamiselle ja siviilien suojelulle on keskeistä. EU:n tulee edistää kansainvälisen oikeuden mukaisia ratkaisuja alueen konflikteihin.

EU:n on tuettava kaikin tavoin paluuta tulitaukoon Gazassa sekä neuvotteluja panttivankien vapauttamiseksi ja sodan lopettamiseksi. On tärkeää pyrkiä sopimukseen, joka toimii pohjana Gazan vakauttamiselle ja jälleenrakentamiselle sekä askeleena kohti kestävästä rauhaa Israelin ja palestiinalaisten välille. Suomi tukee EUBAM Rafah -operaatiota osana EU:n tukea tulitauon toimeenpanolle tilanteen mahdollistaessa operaation toiminnan.

Gaza on keskeinen osa Palestiinalaisaluetta, ja EU:n on edistettävä sen tulevaisuuden ratkaisemista kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Gazan aluetta ei tule pienentää, eikä sen väestöä pakottaa siirtymään pois alueelta. EU:n tulee tarkastella avoimesti Arabimaiden Gazan tulevaisuutta ja jälleenrakennusta koskevaa suunnitelmaa sekä mahdollisuuksia tukea arabimaiden ehdotusta.

EU:n tulee edistää voimakkaasti humanitaarisen avun perillepääsyä koko Gazan alueella. Israelin maaliskuun alussa tekemä poikkeuksellinen päätös estää kaikki humanitaarisen avun toimitukset Gazaan on heikentänyt erittäin merkittävästi Gazan ihmisten humanitaarista tilannetta. Israelin tulee noudattaa kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteitaan, mukaan lukien suojella siviilejä ja humanitaarista avustushenkilöstöä sekä varmistaa nopea ja esteetön humanitaarisen avun pääsy Gazaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisesti. EU:n on tuettava YK:n palestiinalaispakolaisten avustusjärjestö UNRWA:n edellytyksiä toimia mandaattinsa mukaisesti Gazassa ja Länsirannalla ml. Itä-Jerusalem. EU:n on tuettava alueella toimivien järjestöjen, kuten UNRWA, Punainen Risti/Puolikuu ja WFP, mahdollisuuksia toimittaa humanitaarista apua paikalliselle väestölle.

Suomi on pitänyt tärkeänä UNRWA:n riskienhallinnan vahvistamista ja on myös suunnannut omaa tukeaan UNRWA:lle tähän tarkoitukseen. Kaikki terrorismisyytökset on otettava vakavasti ja selvitettävä.

EU:n tulee jatkaa vahvaa tukeaan palestiinalaishallinnolle sekä edellyttää siltä tarvittavia reformeja. EU:n tulee jatkossakin vaatia Israelilta palestiinalaishallinnolle kuuluvien tulli- ja verotulojen maksamista.

EU:n tulee tukea Länsirannan vakautta konkreettisoin toimin. Suomi pitää tärkeänä, että EU kiinnittää huomiota Israelin syveneviin miehitystoiimiin Länsirannalla, sekä reagoi konkreettisoin toimin voimakkaasti lisääntyneeseen väkivaltaan palestiinalaista siviiliväestöä kohtaan. Suomi tukee EU:n ihmisoikeuspakotejärjestelmän puitteissa hyväksyttyjä pakotteita väkivaltaisille siirtokuntalaisille. (UTPJ 11/2024)

Suomi tukee EU:n ihmisoikeuspakotejärjestelmän puitteissa hyväksyttyjä pakotteita Israeliin kohdistuneeseen terroristiseen hyökkäykseen osallistuneille Hamasiin liittyville ryhmille. (UTPJ 8/2024) EU on tuominut Hamasin ja muiden ryhmittymien 7.10.2023 tekemät hyökkäykset jyrkästi.

Suomi tukee kansainvälisten itsenäisten ja riippumattomien tuomioistuimien (mm. ICC, ICJ) työtä. EU:n toimissa tulee huomioida Kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICC) pidätysmääräykset, Kansainvälisen tuomioistuimen (ICJ) 19.7.2024 antama neuvova lausunto, jossa tuomioistuin totesi Israelin läsnäolon miehitetyllä Palestiinalaisalueella laittomaksi, sekä ICJ:n antamat, Gazan tilannetta koskevat väliaikaisten turvaamistoiimien määräykset, jotka sitovat kyseisen oikeudenkäynnin osapuolia oikeudellisesti.

EU:n tulee edistää kansainvälisesti hyväksyttyjen parametrien mukaista ja osapuolten kesken neuvoteltua kahden valtion mallia ratkaisuksi Israelin ja palestiinalaisten konfliktiin yhteistyössä alueen maiden, Yhdysvaltojen sekä muiden keskeisten kansainvälisten kumppaneiden kanssa ml. New Yorkissa syyskuussa 2024 perustetun liittouman kautta sekä New Yorkissa kesäkuussa 2025 järjestettävän korkean tason rauhankonferenssin puitteissa.

Syyriassa EU:n tulee tukea Assadin hallinnon kaatumisen jälkeisessä tilanteessa rauhanomaista poliittista siirtymää eri väestöryhmien laajan osallistumisen ja kansainvälisen oikeuden pohjalta. EU:n tulee painottaa Syyrian suvereniteettia, alueellista koskemattomuutta ja syyrialaisen omistajuutta Syyrian tulevaisuutta koskevissa ratkaisuissa.

EU:n yhteistyö alueen maiden sekä muiden keskeisten kansainvälisten toimijoiden kanssa Syyrian ja syyrialaisen tukemiseksi on tärkeää. EU:n ja kansainvälisen yhteisön on toimittava johdonmukaisesti Syyrian humanitaarisen tilanteen parantamiseksi. YK:n erityisedustajan työtä tulee tukea YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2254 yleisessä hengessä. EU:n tulee painottaa vastuuvollisuuden toteutumista Syyriassa. Suomi tukee EU:n Syyria-pakotteiden asteittaista ja ehdollista helpottamista/poistamista, pois lukien Assadin hallinnon edustajia, tukijoita ja varoja sekä joukkotuhoaseita ja terrorismia koskevat pakotteet.

EU:n tulee tukea Israelin ja Hizbollahin välisen tulitaukosopimuksen toimeenpanoa, jonka pohjana on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1701. EU:n tuki Libanonin poliittiselle vakaudelle ja valtiorakenteiden vahvistamiselle sekä maan asevoimille on tärkeää. EU:n on jatkettava vahvaa tukeaan UNIFIL-operaation koskemattomuudelle ja sen turvallisuuden takaamiselle. EU:n ja kansainvälisen yhteisön on toimittava johdonmukaisesti Libanonin humanitaarisen tilanteen parantamiseksi.

Suomelle on tärkeää EU:n johdonmukainen suhtautuminen eri konflikteihin ja niihin liittyviin kansainvälisen oikeuden kysymyksiin.

3. NEUVOTTELUTILANNE

EU:n ulkoministerit ovat käsitelleet Israelin ja lähialueen tilannetta tiiviisti Hamasin hyökkäyksen 7.10.2023 jälkeen, ml. edellinen ulkoasiainneuvosto 14.4.2025. Eurooppa-neuvoston 19.12.2024 ja 20.3.2025 hyväksytyt päätelmät käsitelivät myös Lähi-itää.

4. TAUSTA

Israel on ilmoittanut aikovansa laajentaa maaliskuun puolivälissä jatkamiaan sotilaallisia toimia Gazassa merkittävästi. Iskuja on kohdistunut jälleen myös siviilikohteisiin ja erityisen suojelun piirissä oleviin kohteisiin, kuten sairaaloihin, ja useita avustustyöntekijöitä on menehtynyt. YK:n mukaan Israelin evakuoitintääräykset ja sen voimakkaasti laajentamat puskurivyöhykkeet koskevat nyt lähes 70 prosenttia Gazasta. Puskurivyöhykkeet on ulotettu kattamaan noin 30 prosenttia Gazan pinta-alasta, ja Israelin puolustusministeri Katz on todennut Israelin jatkavan sotilaallista läsnäoloa näillä alueilla, vaikka sopimukseen sodan lopettamisesta päästäisiin.

Neuvottelut tulitaukosopimuksesta Israelin ja Hamasin välille ovat jatkuneet Egyptissä ilman läpimurtoa. Mediatietojen mukaan välittäjinä toimivien Egyptin ja Qatarin viimeisin esitys on pyrkinyt aikaisempaa selvästi laajempaan sopimukseen, joka sisältäisi vuosien pituisen tulitauon, kaikkien Gazassa olevien panttivankien vapauttamisen, Israelin vankiloissa olevien palestiinalaisvankien vapautuksia, sodan virallisen lopettamisen sekä Israelin vetäytymisen Gazasta.

Israel on estänyt kaikki humanitaarisen avun toimitukset Gazaan yli kahden kuukauden ajan painostaakseen Hamasia. Toimitusketjuista riippuvaiset humanitaariset operaatiot ovat pysähtyneet Gazassa, esim. WFP:n ruokavarastot alueen sisällä ovat loppuneet. YK:n mukaan Gazan humanitaarinen kriisi on mahdollisesti vakavin koko 18 kuukautta kestäneen sodan aikana. Puolustusministeri Katzin mukaan Israel ei suunnittele avun päästämistä Gazaan. Kaikkien aputoimitusten estäminen on kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vastaista. Humanitaarista apua ei tule politisoida. EU:ssa keskustellaan EU-Israel assosiaatiosopimukseen pohjautuen tarpeesta tehdä tarkastelu siitä, toteutuuko Israelilta edellytettävä ihmisoikeuksien kunnioittaminen (artikla 2) Gazan yhä pahenevassa tilanteessa.

YK päätti vetää osan kansainvälisestä henkilöstöstään Gazasta yhden ulkomaisen avustustyöntekijän menehdyttyä ja useiden loukkaannuttua YK:n rakennukseen kohdistuneessa tulituksessa. YK, Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälinen liitto (IFRC) sekä Punaisen ristin kansainvälinen komitea (ICRC) ovat tuominneet jyrkästi toisen tapauksen, jossa Israelin joukot tappoivat 15 palestiinalaista avustustyöntekijää, joiden joukossa oli Palestiinan punaisen puolikuun ja YK:n edustajia. Israelin asevoimat on myöntänyt tulittaneensa ambulansseja ja syyttänyt avustustyöntekijöiden joukossa olleen terroristeja.

YK:n Palestiinalaispakolaisten avustusjärjestö UNRWA on kyennyt toistaiseksi jatkamaan toimintaansa Gazassa huolimatta Israelin kansainvälisen oikeuden kanssa ristiriidassa olevien UNRWA-vastaisten lakien toimeenpanosta. UNRWAn rooli avun jakelussa on keskeinen. UNRWAn kansainvälinen henkilökunta on Israelin käskystä poistunut Gazasta, ja järjestö on jatkanut toimintaansa paikallisen henkilökunnan voimin.

Arabiliitto on esitellyt Egyptin johdolla laaditun Gazan hallinnointia ja jälleenrakennusta koskevan suunnitelman. Gazaa hallinnoimaan perustettaisiin ensimmäisessä vaiheessa teknokraattinen, palestiinalaisista koostuva elin, jolla olisi yhteys palestiinalaishallintoon. Suunnitelman voi nähdä

vastauksena Yhdysvaltain presidentti Trumpin kansainvälisen oikeuden kanssa ristiriidassa olevaan esitykseen Gazan ottamisesta Yhdysvaltojen hallintaan ja sen väestön siirtämisestä pois alueelta. Egypti suunnittelee Gazan jälleenrakennukseen liittyvän ministeritason konferenssin järjestämistä. EU:n korkea edustaja Kallas on toivottanut arabien suunnitelman tervetulleeksi ja todennut sen pohjaksi Gazan tulevaisuudesta käytäville keskusteluille.

Länsirannalla Israel on kiihdyttänyt aseellisia operaatioitaan alueen pohjoisosan pakolaisleireillä. Yli 40 000 ihmistä on joutunut evakkoon Israelin karkotettua kolmen pakolaisleirin väestön ja tuhottua leirien asuntoja ja infrastruktuuria. Israelin koventunut voimakäyttö, evakkojen suuren määrän myötä kasvaneet humanitaariset haasteet, sekä laajat liikkumisrajoitukset horjuttavat Länsirannan vakautta entisestään.

Samaan aikaan Israelin kansainvälisen oikeuden vastainen siirtokuntarakentaminen kiihtyy ja israelilaisten siirtokunnissa asuvien siviilien väkivalta palestiinalaisia vastaan on jatkanut voimakasta kasvuaan. Eräät Israelin hallituksen ministerit ovat puhuneet yhä avoimemmin Länsirannan annektoinnista. EU tukee palestiinalaishallintoa (PA) vaikeassa tilanteessa palestiinalaisten elpymistä ja resilienssiä tukevalla ohjelmalla, joka liittyy PA:n kattavan uudistusohjelman toimeenpanoon. EU:n siviilikriisinhallintaoperaatio EUPOL COPPS tukee PA:n turvallisuus- ja oikeussektoreiden uudistamista ja vahvistamista.

Kansainvälinen rikostuomioistuin (ICC) julkisti marraskuussa 2024 Israelin pääministeri Netanjahua ja entistä puolustusministeri Gallantia sekä Hamasin aseellisen siiven johtaja Mohammed Diab Ibrahim al-Masria koskevat pidätysmääräykset. Kaikkia kolmea syytetään rikoksista ihmisyyttä vastaan ja sotarikoksista. Hamas on sittemmin vahvistanut Al-Masrin menehtyneen. Yhdysvallat on 6.2.2025 hyväksynyt pakotteita ICC:n pääsyyttäjää Karim Khania vastaan.

Kansainvälinen tuomioistuin (ICJ) antoi heinäkuussa 2024 neuvovan lausunnon, jossa se mm. totesi Israelin vuodesta 1967 jatkuneen Palestiinalaisalueen miehityksen olevan laitton ja velvoitti Israelin lopettamaan läsnäolonsa alueella mahdollisimman nopeasti. YK:n yleiskokous hyväksyi päätöslauselman ICJ:n neuvovan lausunnon toimeenpanosta. ICJ käsittelee myös Etelä-Afrikan Israelia vastaan nostamaa joukkotuhontakannetta. YK:n yleiskokouksen joulukuussa 2024 hyväksymällä päätöslauselmalla pyydettiin ICJ:n neuvovaa lausuntoa Israelin oikeudellisista velvoitteista YK:n, muiden kansainvälisten järjestöjen ja kolmansien maiden läsnäoloon ja toimintaan palestiinalaisalueella ja palestiinalaisten hyväksi. EU-maista 17 äänesti päätöslauselman puolesta, ml. Suomi.

Tilanteen myötä kansainvälinen yhteisö on lisännyt pyrkimyksiä edistää kahden valtion ratkaisua Israelin ja palestiinalaisten konfliktiin. Ranska ja Saudi-Arabia järjestävät kesäkuussa New Yorkissa korkean tason rauhankonferenssin kahden valtion ratkaisun edistämiseksi. Presidentti Macron on todennut Ranskan harkitsevan Palestiinan tunnustamista konferenssin yhteydessä. Iso-Britannian ulkoministeri Lammy on kertonut Iso-Britannian keskustelevan Ranskan ja Saudi-Arabian kanssa Palestiinan tunnustamisesta.

Myös YK:n yleiskokouksen yhteydessä ulkoministeritasolla luotu liittouma (Global Alliance) kahden valtion ratkaisun toimeenpanemiseksi on jatkanut työtään työtason kokouksilla Riadissa, Brysselissä, Oslolla ja Kairossa. Allianssin seuraavat kokoukset järjestetään Rabatissa, Ammanissa ja Ankarassa.

Syyrian sisäisen kehityksen jatkoon liittyy vajaa puoli vuotta Assadin hallinnon kaatumisen jälkeen merkittäviä epävarmuustekijöitä: poliittisen transition eteneminen, eri ryhmien yhteistyökyky, naisten ja vähemmistöjen asema, uskonnon asema, vähemmistöjen oikeudet sekä turvallisuuskysymysten kehitys, ml. terrorismin vastustaminen. Väliaikaishallinnon presidentiksi nimitetty Ahmed Al-Sharaa

vakuuttaa, että maan valtionrakennus pohjautuu siltä vaadittuun väkivallattomuuteen ja inklusiivisuuteen.

Syyriassa vastuuvollisuuskykyt ovat Assadin hallinnon kaatumisen jälkeen nousseet uudella tavalla esille. Todistusaineistoa on kuitenkin kerätty jo vuosien ajan; keskeinen rooli tässä on Syyrian vastuuvollisuusmekanismilla (IIIM).

Syyriassa nimitettiin maaliskuussa väliaikaishallitus, jossa on mukana myös eri ryhmien edustajia, teknokraatteja sekä yksi nainen. Al-Sharaan lähipiirillä on kuitenkin hallituksessa erittäin vahva asema ja hänelle itselleen keskittyy paljon valtaa. Syyriassa on tarkoitus pitää vaalit viiden vuoden päästä, mitä ennen on määrä järjestää väestönlaskenta ja valmistella väliaikaisen perustuslain pohjalle uusi perustuslaki. Syyrian turvallisuustilanne on heikentynyt kevään kuluessa, mistä muun muassa Syyrian hallinnon ja druusien väliset yhteenotot ovat esimerkki.

EU päätti tammikuussa Syyrian pakotteiden helpottamisesta. Keskustelu pakotteiden purkamisen jatkoon yksityiskohdista jatkuu. EU järjesti maaliskuussa Brysselissä konferenssin kansainvälisen Syyria-tuen koordinoimiseksi.

Israel on tehnyt sotilaallisia iskuja Syyriaan ja se jatkaa sotilaallista läsnäoloaan Syyrian alueella. Israelin puolelta on annettu ymmärtää sen sotilaallisen läsnäolon jatkuvan määrittelemättömän ajan. Israelin on vaatinut Syyrian eteläosien demilitarisointia vedoten Israelin kansalliseen turvallisuuteen.

Libanonissa Israelin ja Hizbollahin välinen tulitauko on keskeisiltä osiltaan pitänyt, vaikka yksittäiset sotilaalliset iskut ovat jatkuneet. Israelilla on yhä joukkoja Libanonin puolella, ja Libanonin asevoimien ryhmittäminen Etelä-Libanoniin on kesken. Libanonin parlamentti valitsi tammikuussa maan uudeksi presidentiksi Libanonin asevoimien komentaja Joseph Aounin. Libanoniin nimitettiin helmikuussa myös uusi hallitus, jolta peräänkuulutetaan nyt reformeja Libanonin poliittisen järjestelmän ja romahtaneen talouden elvyttämiseksi. EU on ilmoittanut valmiudestaan Libanonin ja sen asevoimien tukemiseen.